

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 4. kimovca 1874.

List 36.

Koledar za naslednji teden.

Kimovec — September.

6. Nedelja XV. po binkoštih. Evangelij: „Kristus obudi mladenca v Najmu“. (Luk. 7.) — Sv. Caharija prerok je živel ob času preroka Hageja, pa je dva mesca za njim prerokovati in judovsko ljudstvo učiti začel, 520 lét pred Kristusom. Caharija je v tem prerokovanji zdaj tolažil, zdaj pa tudi ostro svaril, kakor je že nanašal dušni stan judov, ki so se bili iz babilonske sužnjosti domú vernili. Pobožne, pa maloserčne jude je tolažil z upanjem v prihodnjega Mesija, rekel jim je n. pr.: „Močno se veselí, hči sijonska (prebivavstvo na Sijonu, v Jeruzalemu, izvoljena srenja), raduj se hči jeruzalemska! Glej! tvoj kralj (obljubljeni Mesija) oride k tebi, pravičen je in Rešenik (človeštva iz oblasti greha); on je reven (ubožen, obtežen s terpljenjem), in sedeč na oslici, in sicer na mladem osličinem žebetu“. (Beri spolnitev tega prerokovanja Mat. 21, 5.) „Tudi ti (o Mesija! ga nagovori prerok) boš izpustil (rešil) po kervi svoje zaveze (po preliti kervi svoje z lastno kervjo sklenjene in poterpene zaveze) svoje jetnike iz jame, v kateri ni vode“ (Cah. 9, 11.), t. j., vse v sužnjosti greha in satana vjete ljudi, zlasti pa pravične stare zaveze boš rešil iz predpekla, kjer so rešenja čakali. Hudobne jude pa je prerok ostro svaril, ter jim hude šibe Božje napovedoval, če se ne poboljšajo; n. pr., da jim bo Bog slabe pastirje pošiljal, rekoč: „Jaz bom v deželi obudil pastirja, kateri zapuščenega ne bo obiskoval, razkropljenega ne bo iskal, in potertega ne bo ozdravljaj, in tega, kar stoji, ne bo redil, temuč meso pitanih bo jedel, in njih parklje lomil. O pastir in malik!“ (Cah. 11, 16. 17.) Prerok s tem popisuje malovredne pastirje, duhovsko in deželsko gosposko, kateri ne skerbijo za srečo sebi izročene čede, ker čedo molzejo in se z njo mastijo. Dalje še prerok prerokuje razkropljenje nevernih judov (12. pogl.) in njih poslednje spreobrnjenje (13. pogl. 6. v.), pa zmago Gospodovo čez vse sovražnike (14. pogl.)

Naj hujši šiba Božja v fari je slab duhovni pastir. Spreljubi! neprenehoma prosimo Boga, da nam pošilja pobožne in skerbne pastirje. —

Sv. Onezifor, učenec aposteljski; sv. Petronij šk. spoz.; sv. Elefterij opat.

7. Ponedeljek. Sv. Peter Klaver, iz jezuitovskega reda, suženj sužnjih zamurcev, je bil rojen leta 1581 v Verdu na Španjskem. Bil je sin plemenitih in pobožnih staršev, ki so ga precej po rojstvu Bogú darovali in v duhovski stan namenili. Po doveršenih šolah

v Barceloni je z neznanskim veseljem stopil v samostan Jezusovega reda. Po dokončanem noviciatu l. 1604 ga viši pošljejo z dvema novincema na slovečo Božjo pot k naši Gospej na gori „Montserratu“. Tukaj se Peter Mariji Devici vsega daruje, vodnico in pomočnico si jo zvoli. Po storjenih samostanskih obljubah ga viši pošljejo v samostan na otok Majorko, da nadaljuje bogoslovske šole. Z neizrečenim veseljem se tje podá, ker zvé, da tam prebiva pobožni, v dušnem življenji zvedeni vratar brat Alfonz Rodriguec. Peter stopi v samostan in blagi duši se berž spoznate in objamete: Alfonz je namreč v svoji molitvi vidil tega mladenca med mrtvimi, ki ga obsuvajo, on pa jih podučuje in keršuje. Viši dovolijo Petru, da se vsak dan, kolikor mu čas dopuša, z Alfonzom od nebeških reči pogovarja, in njegove koristne nauke posluša.

Pri dokončanih šolah se Peter verne zopet na Španjsko, kamor ga viši pokličejo. Pri odhodu mu Alfonz reče: „O ljubi moj brat, Bog te kliče, hiti! hiti v Ameriko!“ Peter dve leti prosi in prosi višega, naj ga pošlje v Ameriko. Še le 10. apr. 1610 sme stopiti v ladijo, in srečno dospé v novo Kartageno, primorsko mesto v južni Ameriki. V to mesto zahajajo ladije vse natlačene z naloženimi, naropanimi in terdo vklenjenimi zamurci, ki jih prodajajo na tergu, kakor ljubo živino, pa veliko huje kakor z živino z njimi delajo. Petru se žalosti serce terga, ko vidi, da se kupljeni zamurci drugi od drugega ločiti nočejo; sin se oklepa svoje matere, hči svojega očeta, brat svojega brata, prodajavec pa s svojim bičem po njih golem herbtu neusmiljeno bije in jih s silo loči. Zamurci tulijo, z zobmi škripljejo, in vse bele sovražij. Peter skuša si njih ljubezen in zaupanje pridobiti, ter jih z milo in krotko besedo tolaži; in če ga tudi ne razumevajo, ker ne zná njih jezika, pa mu že na obrazu berejo, da jih ljubi in jim dobro hoče; deli jim tudi, kar je po mestu pri bogatih naberačil: jedila, pijače, obačila. Don Diego, imeniten in bogat Španjolec, kupi Petru Klavru pobožnega, v keršanstvu dobro podučena zamurskega mladenca, kateri je bil njegov tolmač pri podučevanju zamurcev. Veliko skerb ima Peter za bolne zamurce, jih pogostoma obiskuje, in skerbi za njih postrežbo. Peter ima misijone po deželi, kjer kersti sto in sto taci zamurcev, ki so kot kristjani veljali, pa še niso bili keršeni, popravlja neveljavne spovedi, spreminja grešne zveze v veljavne zakone, odpravlja vkoreninjene sovraštva, nečisto govorjenje, kletev in priseganje. Z misijonov se po navadi vrača ves spehan v samostan. Sveti mašnik večkrat poklekne pred tabernakelj, ko začnejo zvezde na nebu migljati, pa še pred njim kleči, ko solnce že vzhaja. Večkrat ga pri sv. maši vidijo v svetlobi. Če so mu bili nekteri surovi zamurci nebhvaležni, jih izgovarja s tem: „sej smo tudi

mi dobrotljivemu nebeškemu Očetu nevhvaležni“. Leta 1650 začne v Kartageni kuga ljudi moriti, tudi Petra zgrabi, pa ga ne umori. Po prestani kugi ne more nič več prav okrevati, zamurec ga vodi k sveti maši, v spovednico, k bolnikom in v ladijo, če ktera z vjetimi zamurci v Kartageno pride. Peter Klaver, ki je blizu 4^l lét med zamurci in le za zamurce živel, je popolnoma opešal, 6. kim. 1654 ga dva zamurca v cerkev k sv. Obhajilu peljeta, 7. kim. mu zapre besedo, in ga v sv. olje denejo. Po vsem mestu leti glas: „Apostelj zamurcev umira!“ Otroci po ulicah vpijejo: „Svetnik umira!“ Vse k samostanu dère, vrata ulomijo in planejo v celico, ter svetnika kušujejo in vso celico izpraznijo, ker sleherni želi kaj njegovega v spominj si prisvojiti. Peter ugasne v praznik male Gospodnjice od ene do dveh po polnoči. Njegovo truplo je bilo lepo, prijeten duh je hlepel od njega. Pogreb je bil veličasten. Zamurci vpijejo: „Ne še, ne še pokopati!“ Papež Pij IX so ga 30. kim. 1851 prišteli svetnikom.

Vodilo sv. Petra Klavra: „Ena sama duša je več vredna kakor vsi zakladi obojne Indije.“ Ljubi kristjan! ker je tvoja duša tolike vrednosti, si z vso močjo prizadeva, jo v gnadi Božji ohraniti. „Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“ (Mat. 16, 26.) —

Sv. Janez sprič.; sv. Anastazij sprič.; sv. Regina dev. spr.; sv. Avgustinal šk. spoz.; sv. Pamfil šk. spoz.

8. Torek. Praznik rojstva Marije Device ali mala Gospodnjica. Marija Devica je bila hči sv. Joahima in sv. Ane, iz kraljeve Davidove rodovine. (Glej 26. mal. serp. sopraznik sv. Ane.)

S srcem in z dušo prepevajmo Kristusu slavo ob tem svetem praznovanju prevzvišene Božje poročenice Marije. — Z veseljem obhajajmo rojstvo blažene Marije, da ona za nas prosi Gospoda Jezusa Kristusa. (Predpeva v brevirji.) —

Sv. Adrijan sprič.; ss. Amon, Teofil, Neoterij in 22 drugih sprič.; ss. Evzebij, Nebaat in Zenon bratje sprič.; sv. Korbinijan škof spoz.

9. Sreda. Sv. Gorgonij, sprič. rojen v Nikomediji, strežaj cesarja Dioklecijana, je s pomočjo svojega tovarša Doroteja vse druge služabnike tega cesarja k veri v Kristusa pripeljal. Ko vidita nekega mučenca vpričo cesarja grozovito terpinčiti, se v njima vname želja po njegovem zgledu za vero v Kristusa terpeti. Oba se tedaj oglasita: „O cesar! zakaj le samo tega zavoljo njegove vere kaznuješ, ko sva midva ravno tiste vere in trdnega sklepa?“ Cesar po tem ukaže oba tako grozovito bičati, da se koža od telesa luši, v rane pa s soljo namešanega kisa (jesiha) vlivati. Kmalu po tem ju dá na železno mrežo nad žerjavico položiti, poslednjič pa mnogoverstno mučena obesiti in ubiti. Pozneje je bilo truplo sv. Gorgonija v Rim preneseno.

Sveta Gorgonij in Dorotej bodita izgled vsim poslom, ki naj svojim zmotenim sopolom s krotkim podukom pomagajo na pot resnice in pravice. Sveti Jakop pravi: „Kdor grešnika verne od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo od smerti in pokril veliko število grehov.“ (Jak. 5, 20.) —

Ss. Hijacint, Aleksander in Tiburcij spr.; sv. Severijan vojak spr.; ss. Rufin in Rufinijan brata spr.; sv. Sergij pap. spoz.; sv. Avdomár šk. spoz.

10. Četertek. Ss. Nikolaj Tolentin, spoz. iz reda pušavnikov svetega Avguština, je bil v picenski pokrajini na Laškem rojen od pobožnih staršev, ki so ga po priprošnji svetega škofa Nikolaja od Boga spro-

sili, in zato so mu tudi njegovo ime dali. Nikolaj je že v svoji prvi mladosti kazal znamenja mnogih čednost, ker se je, komaj 7 lét star, po zgledu sv. Nikolaja več dni v tednu postil, in je to svojo navado vse svoje življenje ohranil, ter je bil s samim kruhom in z vodo zadovoljen. Ko je bil odrasel, je stopil v duhovski stan. Nekega dné je Nikolaj (bil je kanonik) slišal pridigarja iz reda svetega Avguština govoriti od minljivosti, nečimernosti in zaničljivosti tega svetá, in berž je sklenil stopiti v njegov red. V redu je bil izgled pobožnega življenja, zlasti zatajevanja samega sebe, ponižnosti, pokoršine, poterpežljivosti in ljubezni do bližnjega. Molitev ni nikoli opušal, dasiravno ga je satan med molitvijo močno nadlegoval. Šest mesecev pred smertjo je vsako noč slišal angeljsko petje, po tej sladkosti je že tukaj na zemlji okušal rajsko veselje; pogostoma je ponavljal apostelnove besede: „Želje imam razvezan, in s Kristusom biti.“ (Filip. 1, 23.) — V Gospodu je zaspal 10. kim. 1303. Bog ga je z mnogimi čudeži poveličal.

Sv. Nikolaj ti bodi, ljubi kristjan! zgled stanovitne molitve, naj te satan še tako in tako pri molitvi moti; satan namreč dobro vé, kako silno ti je molitev potrebna, zato je bi ti jo rad pristudil, da bi jo opustil. Kdor je molitev opustil, je že v njegovi oblasti. —

Ss. Sostan in Viktor sprič.; sv. Teodard šk. sprič.; sv. Salvij šk. spoz.; sv. Pulherija cesarica devica.

11. Petek. Sv. Daniel prerok; njegov praznik se v naši škofiji ta dan obhaja, v rimskem kalendarju pa 21. mal. serp. — Daniel, iz Judovega rodu, verjetno iz kraljeve rodovine, je bil z drugimi imenitnimi mladenci vred peljan v babilonsko sužnjost; tam je bil na kraljevem Nabuhodonozorjevem dvoru izrejevan; dali so mu kaldejsko ime „Baltazar“, t. j. Baalov zaklad. Pridno se je učil kaldejske modrosti, ob tem pa je molil pravega Boga, in zvesto spolnoval njegovo postavo. Daniel je s svojo modrostjo rešil smerti nedolžno Suzano, hudobna starca pa je prepričal krivice; pa tudi pri kralju je zavoljo svoje modrosti veliko veljal, zlasti zavoljo Božjega daru sanje razlagati; zato ga je bil kralj povzdignil k časti višega prednika babilonskih modrijanov in poglavarja babilonskih dežel. Po Nabuhodonozorjevi smerti je bil Daniel, berž ko ne, pregnan iz kraljevega dvora, in je v samotni živel, ker kralju Baltazarju so mogli še le povedati od njega, da mu je na steni zapisane besede bral in razložil. (Glej Dan. 5, 11.) — Po razdianji babilonskega kraljestva je medijanski kralj Darij Daniela v naj viši čast povzdignil; njegovi sovražniki pa so ga tožili, da je nepokoren kraljevim poveljem; zato je bil Daniel veržen v levnjak, kjer pa se mu ni nič žalega zgodilo. (Gl. Dan. 6. pog.) — Po Darijevi smerti je bil njegov vnuk Cir perzijsko, medijansko in babilonsko kraljestvo v eno združil. Daniel, prijatelj tega kralja in tovarš pri mizi, mu je bil razodel goljufijo malikovavskih popov, kateri so po noči povživali, kar so ljudje po dnevu maliku Belu darovali. Na to je ukazal kralj malikovavske pope pomoriti, Danielu pa je dal oblast malika Bela razdijati. Tudi je bil Daniel s svaljki razgnal zmaja (kačo), kterege so Babilonci po božje častili; s tem pa je bil vnel tak hrup med ljudstvom, da je kralj prisiljen svojega ljubljence prepustil derhali, ki ga je vergla v levnjak, kjer pa se mu ni bilo nič žalega zgodilo. Šest dni je bival Daniel v levnjaku, prerok Habakuk mu je bil jesti prinesel, in 7. dan ga je bil kralj spet izmed levov rešil. (Gl. Dan. 14. pogl.) — Kako se je Danielu po tem godilo, in kdaj je umrl, tega nam sveta zgodovina ni ohranila.

Daniel je vidil v Božjih prikaznih, ki jih v svojih bukvah popisuje, mnoge prihodnje reči, tudi čas prihoda

obljubljenega Mesija, njegove smerti in razdjanja jeruzalemskega tempeljna. Po besedah angelja Gabriela je bil Daniel „mož želja“, mož goreče molitve. O s koliko gorečnostjo in zdihovala je Boga prosil odpuščenja svojih in svojega ljudstva grehov! (Beri Dan. 9. pogl.) — V tem nam bodi sveti Daniel živ izgled! —

Ss. Prot in Ilijacint sprič. brata sv. Evgenije; sv. Vincencij opat sprič.; sv. Emilijan šk. spoz.

12. Sabota. Sv. Gvidon spoz., je bil sin ubozih pa prav pobožnih staršev, ki so ga v strahu Božjem izrejevali. Večkrat so mu rekli: „Dovolj smo bogati, če se bojimo Gospoda“. Lepi nauki bogaboječih staršev so mu globoko v serce segali. Kristusove besede: „Blagor ubogim v duhu“, so njegovo dušo tako prešinile, da je imel uboštvo za naj večji bogastvo. Mladeneč Gvidon gre na božjo pot k naši Gospej v Laken, uro deleč od vélicelega mesta Bruselja v Belgiji. Duhoven tega kraja vidi mladenčca pred podobo Matere Božje klečati v molitvi vsega zamaknjenega, počaka ga pred cerkvijo, ter ga vpraša, če bi ga bilo volja v tej cerkvi službo cerkvenika ali mežnarja opravljati. Gvidon sprejme z naj večim veseljem to službo, in jo z vso natančnostjo opravlja, pa tudi s toliko spodobnostjo, da je bil vsem v spodbudo. Kupčevavec z Bruselja vidi berškega in spodobnega mladenčca, in ga k sebi vabi v službo. Satan obuduje v mladenču misel, da naj le gre k njemu v službo, tam si bode veliko prislužil in lažje vbogajme delil. Gvidon pri kupčevavcu služi, se na vodi z ladijo vred potopi, in si komaj otme življenje. Zdaj spozná in obžaljuje zmoto, da se je dal satanu zapeljati, in verne se v svojo poprešnjo službo. Ko si nekoliko denarja prihrani, se podá v Sveto deželo na Božjo pot; tam obiskuje z vso pobožnostjo svete kraje. Po tem se verne v Rim; tukaj pa zadene na dekana Vondulfa, svojega rojaka, kateri se je bil namenil popotovati v Jeruzalem. Dekan ga prosi, naj ga spremlja v Sveto deželo, ker so mu dobro znane vse pota. Gvidon z veseljem to stori. Po opravljeni pobožnosti v sveti deželi se vrneta v Evropo. Dekan na potu zbolí in previdi svojo smert, podá Gvidonu zlati perstan s prošnjo, naj ga nese gospodom in prijateljem, ki ga čakajo v njegovem rojstnem kraju. Pobožni dekan umerje. Na njegovem grobu dva slepca zadobita pogled in trije kruljevi veržejo od sebe svoje berglje. Gvidon srečno dospé v svoj rojstni kraj, podá gospodom dekanov perstan, in jim pripoveduje, kaj se je godilo. Po težavnem popotovanju oslavljen pa kmalo po tem umerje l. 1021. Ob njegovi smerti je nebeška svetloba obdajala vso hišo, na grobu in pri cerkvi je bil s čudeži poveličan.

Vodilo. „Dovolj smo bogati, če se bojimo Gospoda“. To bogastvo je mir Božji v bogaboječem človeku, ki po besedah sv. Pavla (Filip. 4, 7.) ves um presega, njegova sladkost je neizrekljiva. Kaj pomaga človeku vse bogastvo, če ga červ vesti neprenehoma grize? —

Sv. Avtonom sprič.; ss. Teodul in Ticijan spr.; sv. Silvín šk. spoz.

Nekoliko besed zoper pijančevanje.

(Dalje.)

Blagor narodu, kteremu je sv. vera vodilo v vsem djanji, in srečno ljudstvo, ki svoje duhovne posluša in uboga! Zatorej pa tudi že iz tega lahko vidimo, kako podkopujejo srečo narodov oni, ki slabo cenijo ali celo zaničujejo in smešijo sv. vero, ter izgubivši jo sami skušajo jo iztergati tudi drugim. Tu lahko spoznaš, pre-

dragi narod slovenski, kaki prijatelji so ti oni, ki napadajo in černijo goreče duhovne, jih psujejo z mračnjaki, z nasprotniki luči in omike.

So mar vredni taci imén oni, ki se vojskujejo zoper strast, ktera vzame človeku luč razuma in zavesti, ktera je omiki tako nasproti, kakor tema svitlobi, kakor črna noč blišču solncu?

2. Goreč duhoven lahko veliko stori zoper pijančevanje; vsega storiti pa sam vendar ni v stanu, posebno kjer se je zlo vkoreninilo, kjer je prišlo v tako splošno navado. Razun duhovnikov ima torej drugič dolžnost pomagati država. Od kod ta njena dolžnost? Od tod, ker pijančevanje ni samo dušno zlo, temuč škodljivo tudi telesu ter stori ljudstvo ne le večno, ampak tudi časno nesrečno. Za telesni blagor in za časno srečo državljanov skrbeti je pa ravno državi dolžnost in naloga. In ako država to nalogo vestno spolnuje, tudi sama sebi naj več koristi, zakaj pijančevanje je tudi državi nevarno in škodljivo.

Se li od te strani tudi stori, kar je mogoče, o tem naj sodi vsak sam: jaz le toliko rečem, da je milovanja vredno, ako so v vasi, ki ne šteje čez 30 hiš, brez vse potrebe dovoljene tri kerčme, ako smejo pijanci brez skrbí do polnoči in še delj sedeti pri žganji in potem med divjim razgrajanjem po vasi ali še celo s surovim pretepom kaliti nočni mir.

Manjverstno se je pač po raznih državah že skušalo potreti pijančevanje. Naknadale so se denarne kazni za take, ki so jih našli pijane; in ako se je zgodilo to večkrat, je bila kazen vselej večí itd. Ne vem, če bi bile enake poskušnje svetovati. Upam si pa izreči sledeče:

Ako bi se dovolilo le toliko kerčem, kolikor jih je v resnici potreba, ako bi se té morale ob gotovi uri zapirati, ako bi smeli biti kerčmarji le prav pošteni in zanesljivi možje, kateri bi ne gledali le na to, kako bodo zadnji penez izlekli pijancu iz žepa, temveč bi pijanemu tudi za denar več ne dajali pijače, ako bi se morda županstvom ukazalo, da bi nekoliko pazile na kerčme, nepoštenim kerčmarjem pa bi se odvzela daljna pravica; gotovo bi se zdatno zmanjšalo število pijancev, ker bi vendar ne bilo toliko, tako bližnjih in zapeljivih priložnost.

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Prazniki in dunajski judje, pa kranjska tergovska zbornica. Tergovska in obertnijska kranjska zbornica je v zadnji seji potegnila z judovskimi „šaharji“ in je z večino odločila, da naj bi se prazniki odpravili. (Menda da zato se ne bodo.) Sedem jih je glasovalo za odpravljanje, pet pa zoper odpravljanje praznikov. Zoper odpravljanje so glasovali gg.: V. C. Zupan, Horak (ki sta tudi čversto pobijala nespametni predlog), Ničman, Petričič in Fabijan. — Kteri pa so sovražno glasovali in kteri so sploh spodbijavci praznikov? Pojdite o nedeljah in praznikih po mestu, katoliški Ljubljancan! dobro glejte na desno in na levo, in vidili bodele prodajalnice odperte, v njih pa tiče, ki z judi in nasprotniki katoličanov v eno gnjezdo ležejo! Tako utegnute viditi tudi delavcev v marsikteri delavčici. — Ni čudo, da pri mnozih ni blagoslova Božjega ter nasleduje „krah“ za „krahom“, ker jih toliko le nase zaupa in ne dajo Bogu, kar je Božjega.

Spod Nanosa. Bilo je 13. junija, ko smo pod Nanosom peli nagrobnico gosp. Janezu Podgoršku in pri-

čujočih duhovnov nekdo pravi: Zdaj bote meni prvemu zapeli. Se vé, mi vsi smo to prerokovanje sprejeli za vedrilni izrek, a vresn čilo se je. Isti v. č. gospod bil je včeraj ob petih popoldne v fari Slavini pokopani Anton Pokorn. Mnogim gotovo je bil znan; naj se ga spominjajo? Njegove duhovske stopinje mi niso vse znane. Da so bile povsod blagonosne, sem prepričan, kajti poznal sem gospoda od leta 1856, tedaj 18 lët. Rojen je bil 7. jun. 1807 v stari Loki na Gorenjskem, posvečen 26. jul. 1832. Bil je župnik v Krašnji, v Senožečah, in od leta 1857 v Slavini.

Britko bilo mi je serce, prišlemu domu, ko najdem na mizi listnico: „Gospod Pokorn je umrl;“ — a še britkejše, ko pridem 23. avgusta v Slavino in vidim gospoda na mertvaškem odru; — ter galo pa se mi je serce, ko zagernemo rako v černo zemljo in stopijo v. č. g. dekan Postonjski kraj gomile ter zakličejo: Z Bogom dohovni tovarš! Z Bogom duhovni pastir! Z Bogom duhoven, čigar prislovica je bila: vse v redu imeti. In zares, red bil je rajnega vedna skerb, v redu je živel, v redu vse zapustil, v redu umrl in zročen po obredu sv. cerkve zapustil solzno dolino. Naj počiva v miru. Dvanajst duhovnov, ako ravno bila je nedelja, je popoldne po opravljeni Božji službi prišlo rajnega spremit k večnemu pokoju.

Rad bi rajnemu še nagrobnico zapisal, pa mi je prebridko; serce tuge polno ni pripravno prijateljem staviti prijateljskih spominov. Ob kratkem smem reči, bil je rajski mož po volji Božji, vesten, natančen, a tudi za družbo serčno ljubeznjiv gospod; nikakoršne slabosti mu nihče očitati ne more. Ker bivam med ljudmi, ki dan danes duhovne oestro in tenko presojujejo, nisem o ranjem čul nikdar besede. Kakor me je presunila smert v. č. g. Rozmana, — ne manj tudi smert gosp. Antona. Počivaj, tovarš, sosed in prijatelj, v hladni zemlji, dokler te sodnja tromba upljivo ne zbudi!

V Šent-Jernej na Dolenskem 30. avgusta. Lepo in spodbudno slovesnost obhajali smo tukaj trinajsto nedeljo po binokostih. Po popoldanski službi Božji nesli smo v procesiji med petjem in zvonjenjem zalo pozlačeno jabelko in križ iz duhovske hiše proti farni cerkvi; po molitvi pred misijonskim križem postavilo se je jabelko in križ na novi zvonik; kar je zopet zvonjenje in streljanje naznanjevalo. Pretečeno, štirinajsto nedeljo po binokostih, pa smo farno žegnanje in ob enem zahvalo za srečno doveršitev zvonika obhajali z veliko slovesnostjo; v. č. o. Klemen iz Novomesta so v jedernatem in čerstem govoru razložili pomen tega dneva, v. č. o. Bernard pa, obdajani z obilno azistenco, so v prelepih levitih služili slovesno sv. mašo.

Rečem ti, dragi bralec, ako boš kdaj hodil skozi Šent-Jernej, pomudi se nekoliko s svojim očesom pri našem novem zvoniku, in rekel boš gotovo: Zares, prav mojstersko je izdelan, in nehoté boš vprašal, kdo je ta mojster, ki ga v resnici njegovo delo hvali? Ta mojster je Marka Plečnik iz Hoterdersice pri Logatcu na Notranjskem, zares priporočila in hvale vreden, ne samo zato, ker je zdravega in bistrega uma, ampak tudi zato, ker on pri taci priložnostih sam vse dela prevzame: tesarsko, zidarsko, klepaško in zlatarsko delo.

Iz Jeruzalema. (Iz osebnih pisem nektare naznanila). 24. rožn. smo imeli močni dež, kakoršnega naj starši Arabci ne pomnijo v tem poznem poletnem času; natora se je res spremenila: ravno tega mesca smo imeli nektare prav merzle dneve, potem pa hudo soparno komaj prenašljivo vročino, da človek misli, ogenj je prišel z nebá. Voda se je od polmesca podražila, plačati se mora za svinjski mčh vode 3 pijastre. Kruh, kolikor se ga je poprej dobilo za 1 pijaster in 20 pár, stane zdaj 2

pijastra in 20 pár. Od mesca do mesca se živež draži vsled novo vseljevanih judov in templovcev.

Pred mestnimi vrati na strani proti Jaffi (ob večeru) je viditi zmiraj več novih pristav, poslopij, novih selitev, ki jih lansko leto še ni bilo, — vse to za ljudi, katerim Jezusovo terpljenje in smert ni zadosti, ki nekóga družega hočejo in pričakujejo; temu prihajočemu zidajo tempeljne, zaradi njega bližnjemu dobrote skazujejo in le o njem se govori. Neka nemška gospodičina je dala 90 sób s kubinjami vred zidati zastonj tistim, ki mesija pričakujejo in so evropejci. Naša sv. Cerkev pa pozná tega prihajočega, Jezus nas je pred njim svaril! Človeško prizadevanje, jih prepričati tega sovražnika, je zastonj. Nekteri se imenujejo templovci, drugi Amoniti, Pavlovci, drugi prosta občina. Mnogo obhajajo „sabat“ in imajo Lutrovo biblijo. Tudi že dolgo pridigarji sem ter tje krožijo, amerikanskega in pruskega plemena, in imenujejo dan, kdaj jenja nekervava daritev, in bodo zopet darove klali — kadar pride. Sram bi jih moglo biti, ker dozda se še vselej opekli.

Paša je naklonjen razkolniški stranki (kaj pa da, kjer je moč, kakor vsi „lačenberški“ veterjnaki, pred tistim vse na kolena pada, kakor v Evropi pred Bizmarkom!); nas boje ne bodo več dolgo terpeli; goreča bramba naše Cerkve je iz Francoskega. Zdaj še le v vsih družinah po mestu čutijo, da so sv. Cerkve živi udje. Ves zaslužek je latincem od družih odrezan. Tistim, ki jim Jezusovo terpljenje in smert ni dosti, kakor družina vsi skup deržé. (Sej pa katoličani ne tako!) Eno delo, ena volja, ena skupnost. Že se hoče prosivcu za delo kaj nakloniti, pa pomisli se in zanj ni nič! Pozno v noč je viditi kavase (beriče), kako spremljajo svojega gospoda v sobáno, kjer frajmavrarji shod imajo, — pač žalostno, da so vmés tudi spoštovani, Cerkev zastopajoči možje.

22. rožnika je umrl tukaj mlad in bogat anglež, mérjevec (inženir) in prostozidar. Spravili so ga iz njegovega stanovanja v gostilno in noben človek ni bil pušen k njemu razun samih prostozidarjev. Nesrečni je končal življenje v lisiče stražljivih rokah, akoravno so služabniki pravili, da se je hotel s Cerkvijo spraviti; njegovi bratje tega niso dopustili. (To je mavtarska svoboda!) 8. majnika je bil tukaj od č. g. P. Franciška izraelec keršen, poprej Mojzes, zdaj Jožef. Delal je v protestanškem vstavu. Ziaj brez kruha, preganjan od judov, je bil včeraj kakor rop najden v kervi na cesti v Jaffo.

(Konec nasl.)

Wabashe, Minnesota, 25. julija 1874. Kmalo, mislim, bo že leto od kar je „Danica“ moj zadnji dopis prinesla. Vedno se pripravljam kaj pisati, pa se le redko pripravi. Delo po misijonih se vedno bolj množi in tako se kaj lahko odloži, kar ni neogibno potrebnega. Vender zdaj kakih šest tednov ne bo veliko opraviti, ker šolo smo ravno danes dokončali in žetev se je na kmetih pričela; tedaj nimam nobenega vzroka zopet pisanje odkladati. Naznanila je že „Danica“, da smo pričeli tu lepo cerkev delati, ki bo, kakor se zdaj kaže, čez 50 tisuč gold. stala, kadar bo popolnoma dodelana. Dolga bo 140 čevljev in široka 50; stolp bo 150 čevljev visok. 12. tega mesca so mil. škof Tomaž Grace s št. Pavla vogelni kamen slovesno vložili. Tukaj je navada, da se temelj že popred zida kake 3 ali 4 čevlje nad zemljo do kapnega kamna, potem se še le vogelni kamen vloži. V saboto, 11. tega mesca, so se naše katol. družbe in šolska mladina z zastavami na kolodvor podali mil. škofa slovesno sprejet. Veliko ljudstva se je zbralo skupaj in veličastna procesija se je počasi pomikala proti mestu. Na vsaki strani kočije je šla versta mož v družbinah

znamnjih. Ko mil. škof pri duhovščini z voza stopijo, jih pozdravi z lepim nagovorom kakih 12 majhnih deklic, potem lepo za to pripravljeno pesmico zapojó in prečast. pastirju krasen venec poklonijo. Prav ginjeni so bili škof ter so v prijaznem govoru veselje izrekli; ko so dokončali, stopi iz množice mlad mož družbe sv. Patricija in v prav izverstem govoru pojasnuje, kaj se je v malo letih tukaj v cerkvenem oziru storilo, omenivši posebno sestersko šolo in novo cerkev, ki je ravno v delu. Na to so škof v daljšem govoru pohvalili gorečnost tukajšnjih katoličanov sploh in posebno še družb, ter jih navduševali, naj tudi v prihodnje v duhu prave pobožnosti in ljubezni delajo. 12. t. m., v nedeljo, sem imel sam tiho mašo ob šestih; cerkev je bila polna in kakih 160 jih je pristopilo k mizi Božji.

Drugo mašo so imeli č. g. Plut z „Winona“ ob osmih; cerkev je bila zopet polna. Ob desetih so pa mil. škof imeli slovesno peto mašo. Še četerti del ljudi ni moglo v cerkev. Po maši so imeli sami angleško pridigo, jaz pa nemško, in potem so 240 oseb birmovali, nekaj odraslih in kakih 5 ali 6 spreobrnjenec. Tako se je končala dopoldanska služba Božja. Popoldan ob treh je zvonjenje, pokažje topov in godba naznanila čas za večernice.

Družbe z zastavami in šolska mladina so šli v procesiji v cerkev in tudi drugi, kar jih je noter moglo. Po večernicah smo šli zopet v procesiji ven in se podali k temeljno nove cerkve, kjer je bil z navadnimi ceremonijami vogelni kamen vložen. Kakih 3500 ljudi, vernih in brezvernih, se je bilo zbralo od vseh vetrov skupaj, in družbe so imele dosti opraviti, da so prostor delale pri vogelnem kamnu. Po ceremonijah so škof sami imeli izverstno angleško pridigo, čez uro dolgo. Dokazovali so iz sv. pisma in zgodovine potrebo daritve tako mično in zgovorno, da je bilo vse kakor okamneno; posebno drugoverci so kaj natanko poslušali. Nekega metodistovskega pridigarja to le vender preveč jezi, mora v nedeljo potem svojo jezo čez katoličane izpustiti, in svoje neumnosti zoper sv. mašo kvasati, od ktere ima ravno toliko zapopadka, kakor slepec o barvah. Ali revček je imel samo kakih 25 poslušavcev, večidel majhnih deklinic. — Nemško pridigo so pa g. Plut imeli o imenitnosti katol. tempeljna. Tako se je končala slovesnost, kakoršne Vabaše popred še nikdar niso vidile in tudi nikoli še ni bilo toliko ljudi v mestu skupaj, kakor pri tej priložnosti.

V vogelni kamen sem zraven družih zanimivih reči pridjal tudi zgodovino tukajšnjega misijona. V. č. gosp. misijonar Ravoux, ki so ta kraj bili pervikrat obiskali, so še živi in v št.-Pavlu še čversto delajo v vinogradu Gospodovem.

V ponedeljek so nam prišli č. g. Stariha z Redving-a pomagat in vsi trije duhovni smo šli v „Highland“, štiri ure od tod, kjer je bila drugi dan sv. birma. Gospoda Plut in Stariha sta ostala tam, ter jih kakih 120 spovedala, jaz sem se pa še dve uri dalje peljal v misijon „Pell“, ter sem tam kakih 60 otrok spovedal. Okoli desete ure zvečer sem stopil iz spovednice ves premočen, ker vročina je letos tu strašna, — in zopet me čaka drugo delo. Iti sem mógel k bolniku, pol drugo uro daleč. Ko ga prevedim, se podam nazaj v „Highland“ v temni noči, in tako je šla skoraj cela noč. V torek zjutraj so se škof pripeljali pervikrat v ta misijon. Tudi tukaj so bili slovesno sprejeti. Dve katoliški družbi popolne treznosti z zastavami in vsi birmovanci so jim šli naproti do hribčka, ter so jih v procesiji spremili k cerkvi, ki je s svojim novim zvonom pozdravljala vis. pastirja. Kadar z voza stopijo, jih nekdo z lepim govorom v imenu cele soseske in posebno družb pozdravi. Odgovor škofov je bil dolg in mičen; prav ginjeni so

bili, ker tu v divjem kraju so našli lepo cerkvico in tako čversto katol. življenje. Veliko mašo so zopet mil. škof peli. Po maši so kakih 152 otrok birmali. Blizo 400 jih je bilo tedaj v obeh krajih birmanih. Koliko truda ima duhoven, da jih toliko pripravi, le ta vé, ki je v misijonskih krajih sam bil. Birmajo le take, ki so že prvo sv. Obhajilo opravili; treba jih je tedaj podučevati in pripravljati za prvo sv. Obhajilo, kar jih še ni prejelo tega naj svetejšega zakramenta in so zadosti stari. Raztreseni so, kdo vé, po koliko misijonih, in tako se mora letati od kraja do kraja, ne kake pol ure, ampak po 6 ali še več ur daleč.

Zraven tega težavnega dela sem pa še imel dovolj skerbi z novo cerkvijo, ki je zdaj v delu. Vsaka dva tedna moramo plačati tisuč do štiri tisuč goldinarjev, kolikor je dela narejenega in robe pri cerkvi. Do zdaj še nismo imeli posebne sitnosti, vse je še gladko šlo naprej; že okna postavljajo, ki so po 16 čevljev visoke. Priporočal sem to imenitno reč molitvi vseh katoličanov te okolice in vidi se, da Bog blagoslavlja naše delo. Prav radodarni so ljudje in s posebnim veseljem mi donšajo po svoji zmožnosti za hišo Božjo; da moram tudi sam vsaki tolarček dati, ki si ga morem pritergati, to vsak vé, ki je v Ameriki že cerkve delal.

Vidil sem v „Danici“, da je nekdo 10 gld. podaril tam za našo cerkev, Bog mu plačaj stoterno, sej je za hišo Božjo. Z Bogom!

Ko bi take poslance imeli!

Gosp. poslanca Hermanu je občni zbor politično-narodno-gospodarskega društva pri sv. Lorencu poslal priserčno zahvalnico zato, ker — pred 13 leti voljen za poslanca — je svojim vodilom in načelom ostal vedno zvest. Herman je mož! Stokrat blagor Slovincem, ako bi vse take stanovitne poslance, take može in poštenjake imeli! Veterojaki, ki plajš obračajo po laži-liberalnem, po zoperverskem, celo po prusaškem vetru — taki so vzrok razdjanje in nesreče med narodi.

Poslušajte, Slovenci, kaj pravijo Šent-Lorenčani Hermanu: „Ves čas ste Vi imeli pred očmi blagor naše slovenske domovine... Vedno ste se poganjali za to: naj se naša slovenska mladost v šolah podučuje na kersanski podlagi, v slovenskem jeziku; naj bojo na slovenskih tléh vradnije vse skozi slovenske;... naj se breme vojaškega stanú, kolikor mogoče, od kmetijskih rām odloži, da se več delavnih rok kmetijstvu ohrani... Vi ste govorili za to: naj se občinam preobilne opravila odvzamejo; naj se ne silijo srenje v velike občine, ker očitno je, da se ne bodo mogle zbožati in med njimi bo veden ravs in kavs; naj se gospóske bolj med ljudstvo postavijo, da bo kmet svoje opravila opravljal hitrej brez velikih stroškov, ki jih zdaj tako obilno mora plačevati notarjem in advokatom, in pa brez zamude časa. — V deržavnem zboru ste terdno stali na tisti strani, ki želi, naj se naša deržava vravná na pravični zgodovinski podlagi, naj se mir napravi med narodi, naj se vsim kakor enake bremena, tako delijo tudi enake pravice.“

Blagor poslanecu, kteremu morejo deržavljeni dati tako pričevanje! V vsih narodnih in pravičnih rečéh deržati z narodom, to je pošteno, to je prava narodovnost, to se pravi dolžnost spolnovati do naroda. Kaj pomaga narodu slovenskemu, ako kateri poslanec le v nekterih rečéh za narod dela, v družih naj bolj važnih, kakor je vera, pa narod po glavi bije, dela zoper papža ter zoper edinost cerkveno itd.

Herman je v vseh rečeh s slovenskim narodom: to je pravi poslanec! Poslušajte torej, Slovenci! Kolikor veči sovraštvo zoper našo sv. Cerkev se v novih časih iz Prusije od bizmarkovcev med nas hoče razširjati, toliko bolj se varite pri volitvah, da ne bodele volili človeka, kateri je prijatelj prusaštva in njegovega brezverstva, njegovega preganjanja Cerkve in katoliškega duhovstva, ali pa veteranjak, ki danes od tega odstopi, kar je včeraj zagovarjal. Kdor je izdajavec nad naj prvo dobroto, nad vero Slovencev, on je izdajavec nad Slovenci samimi in ne verjemite mu, če tudi v škafih razliva med vas medenosladke besede, če vam tudi hribe in doline obeta: dal vam ne bo kozje dlake. On široko usta odpira, iz katerih pa ne ferče rešnice, ampak laži in zvijačne mreže, v ktere vas hoče zadergniti. On ne išče vas, ampak svoje koristi, denara pohlepe in častiželjnost ga je med vas pripeljala. Varite se lažnjivih prerokov!

Marija zdravje bolnikov.

(Dalje.)

21. Marija Terezija Zabel, osemleten otrok nekega tkalca iz Volnove (Wolfsberg) na Češkem, je bila od oktobra meseca 1866 popolno zdrava, kar neprevidoma jo jame kerč lomiti tako silno, da jo včas iz postelje visoko vzdiguje. Deklica, se vé, je potem jako shujšala in medlela. Ne enega, ampak pet zdravnikov so nje stariši zaporedoma za svet prašali, pa niso mogli pomagati. Čez štiri tedne se le stariši otrokovi pribežijo k Pomočnici kristjanov v Filipovem. Mati naprosi Magdaleno Kade-tovo in druge pobožne osebe, da bi mesto nje, ki se je morala domú vrniti, opravile devetdnevnic; ona pa je pobožnost domá opravila. Po dokončani devetdnevnic se je deklica precej ozdravila, še celó med molitvijo se je bolezen vidno zgubijala. Priča temu čudežu so petnajstere osebe, ki so v tisti hiši stanovale, ter vidile prejšnjo strašno mučenje in sedanjo prečudno ozdravljenje.

22. Jožef Laube, tudi osemletni sinček nekega zasebnika v Češki-Bukevi, je imel hud rebad (Masern), ter so ga vsled tega oči tako bolele, da mu je bilo kar oslepeti. Štiri zdravnike so njegovi skerbni stariši rabili, da bi fantiču pomagali, pa brez uspeha. Otrok ni mogel že nobene svetlobe terpeti, ter je bil vedno v temni sobi in je imel oči zavezane. Včas je kar na obraz padel in se jokal od silne bolečine; to je terpelo celo poletje. Na vseh Svetih dan 1. novembra 1866 peljeta oče in stara mati fantiča v Filipovo, kjer skoro popolno slep ni revček nobenega človeka pred seboj videl, niti slik po svetišču razobešenih razločil. Oče in babica (stara mati) opravita devetdnevno pobožnost, ter se po prejetih ss. zakramentih v georgswaldski cerkvi nazaj domú vrneta. Priporočila sta fantiča, ki ni še nič vidil, pobožno molivcem v Filipovem. Na cesti, uro hoda od Filipovega, stara mati otroku zopet odveže ruto od oči, in fantič vesel zakliče: „Oče, sej vidim drevje pri cesti!“ In res. od tistega časa je fantič na očeh tako ozdravel, da je še v zimi 1866 zopet v šolo dohajal, kar pred ni mogel. Njegova mati in babica ste s fantičem zopet prišle 24. marca 1868 in drugikrat 4. aprila 1869, da se usmiljeni Materi Mariji v Filipovem serčno zahvalijo za ozdravljenje Jožeka. —

(Dalje nasl.)

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Tisti liberalci, ki bi raji satanu kaj dobrega privošili, kakor pa svojim rojakom avstrijanskim Slovanom, se vedno tresejo, da bi vsled cesarjevega popotovanja v Prago ne prišlo do kake poravnave s Čebí. Ta nesrečni napuh bo enkrat strahovito ponižan. — Tudi godernjajo liberalci, ker menda ministri za to pot še ne bodo nasvetovali tako imenovanega civilnega zakona, da bi namreč kak župan brez blagoslovov in brez štole zvezoval v zakon, ki je cerkven zakrament. Cesarjevič Rudolf je 21. avgusta spolnil 16. leto in je postal polnoleten.

Laško. V Palermi na Sicilskem, kakor je znati, je resnoben upor zoper laško vlado. „Gazzetta di Palermo“ je te dni naenkrat naznanila šest „gospodov“ (kar kaže na imenitne osebnosti), ki so bili zaperti in obdoženi sovražnega napada na varnost državino. Godé se pa zlasti po spodnji Italiji prave strahote in grozovitosti pod „svobodno“ in „novo-blaženo“ laško vlado. V Pucci, piše „Unità“, so une dni našli truplo brez glave, v Cafari nekega umorjenega človeka, v Cardellinu pa osmojeno truplo mertvega človeka, da bi ga ne spoznali, kdo da je.

Kakor piše „Opinione“, imajo veliki hudodelniki med seboj neko skrivno družbo („mafia“), po kateri si med seboj brambo zagotavljajo. Tako se godi, da naj hujsi hudobije ostanejo nekaznovane, akoravno so storjene na očitnih cestah in pričo mnogih ljudi, kateri vselej zaterjujejo, da niso nič vidili. Starši ali prijatli ubitega ali oropanega človeka so prvi, ki skrivajo sodnijam ime tatú ali ubijavca. „Mafijani“ se pa ne branijo le sami med seboj z raznimi zvijačami, in izgovori, da so bili zoper postavu zaperti itd., temuč oni zagovarjajo in branijo tudi vsakdanje tatove in zanikarneže. Tako se spačenje čedalje huje razširja. Prav tako, kakor so delali Sardinariji s postavnimi vladarji in s papežem po Laškem, jim pa zdaj samim razbojniki povračujejo. —

— Na Laškem gre zmeraj bolj navzdol, zlasti v Siciliji je vsak potres kos prekucniti vlado kralja „Poštenoviča“. Na očitnih ulicah v velikem mestu Palermi so se undan celo uro bile rogovilske derhali s karabinjeri. Srenjski vradi in sodnije se v tacihi prilikah umikajo, ali pa še celo branijo rogovileže. Po novih naznanilih so šle zopet nove kerdela v Palerm; koliko bodo opravile, je drugo prašanje.

Po drugem Laškem je vlada razgnala rudečkarške društva, in zdaj rudečkarški časniki kakor gadje pihajo nad katoliške družbe in zahtevajo, da naj se tudi te razzenejo, ravno zato, ker so se razgnale republikanske, kakor da bi bila kaka podobnost med tem, ki priporoča molitev in tim ki rogovilstvu orožje v roke daje; med tim, ki vero brani in tem, ki jo hoče z zemlje potrebiti. „Unità“ se boji, da laška vlada, ki ravno tako sovraži vero kakor komunisti, se bode dala ostrašiti tem satanskim strašilom ter bode pričela nove sovražljivosti zoper Cerkev. Farizeji so si povsod enaki: kar ubijavski prekucni budega storé, tega so krivi „jezuiti“, „klerikalci“ itd. K sreči je tudi sodba, pri kateri bo farizejstvo obledelo.

Bombay. Apostoljsko namestništvo Bombajsko, sklenjeno z namestništvom Punaskim, obsega celo poglavarstvo Bombajsko, ktero meri kacihi 6.700 štirjaških milj, in je tedaj še nekaj sto milj veči kot celo prusko kraljestvo. Misijon v tej deželi je od l. 1856 izročen nemški pokrajini Jezusove družbe; zdaj je tam 70 jezuitov pod vodstvom preč. gosp. Leona Meurina, škofa Askalonskega i. p. i. Dva velika vstava s 7—800 učen-

cev, nekatere manjši odrejša in duhovno pastirstvo med več kot 50.000 domačimi Irci in Angleži daje toliko opraviti, da je bilo do zdaj komaj misliti na misijone med nejeverci. Še ni za vse stare kristjane cerkev in mašnikov, pa vsako leto misijon napreduje; nove cerkve se vzdigujejo, raztreseni kristjani se združujejo v občine, in tako je mogoče tudi ajdom pomagati. Tako ravno zdaj vstanovlja o. Bodevig postajo v Egatpuri, kakih 18 nemških milj od Bombaja, ob železnici proti Kalkuti; tako so bili v juliju p. l. začeli v Busaval-u zidati cerkev, ki je bila v sušcu t. l. dodelana. O tej postaji piše ondodni misijonar o. Jož. Predek 15. sušca t. l.:

„Busaval je postaja ob železnici proti Kalkuti in je v Kandeškem okraju, do 60 nemških milj proti severnemu vzhodu od Bombaja in 35 nemških milj daleč od naj bližnje katoliške cerkve. Kraj šteje kakih 4000 duš; med temi je do 2500 hindov, 1000 muhamedancev, kakih 200 protestantov in 350 katoličanov. Hindu so ljudje naj nižje verste in npravno tako sprideni, da so komaj še zmožni blagšega občutka, n. pr. hvaležnosti. Prebivalci bližnjih vasi so nekaj boljšega rodú in so viditi npravno nekoliko blagši; pri njih bi se morebiti dosegel obilen sad, ako bi se kak misijonar čisto njim daroval; toda meni daje moja postaja dosti dela. Med 350 katoličani moje občine je do 200 Goanezov ali Portugiezov, kakih 120 Masdrassin-ov, to je, od juga polotoka prišli kristjanov, in kakih 30 Evropejcev. Portugiezi so naj boljši; več lét brez duhovnov, brez cerkve, brez zakramentov, so sicer nekteri globoko zabredli, pa vero so ohranili in bodo zopet prišli na pravo pot. Naj manj zadovoljen sem z Mandrassisi; ti so razun šesterih oséb Paria-skega rodú, in žalostno je, da so dušno ravno tako nizko, kakor jih njih rojaki malo čislajo. Pri mojem prihodu so živeli kakor ajdije, in so stanovali z njimi pod eno streho in v eni sobi; — indiška kočica ima le eno sobo.

Zraven tega je bila pri tih nesrečnih kristjanih ne-verjetna nevednost, in naj več jih ni molilo, ker še znali niso. Na vso moč sem se prizadeval pomagati tej dvoj-nati nadlogi; toda do zdaj s slabim vspehom. Ljudje so revni, morajo ves dan delati in ne hodijo k nauku; in če jih opominjam, naj ločijo stanovanja, pravijo: „Kje jih čemo vzeti?“ Oh, ko bi mogli kupiti nekaj oral zemlje in narediti tam keršansko vasico! Stanovanja narediti bi bilo lahko; indiška kočica ne velja več kakor 5—6 tolarjev, toda zemlja je draga. Ko bi le imeli keršansko vasico, bi se lahko pomagalo zoper spridenost med kristjani in bi bilo tudi upati bogate žetve med nejeverniki. Zdaj se ti izgovarjajo, da kristjani niso nič bolji kot oni; ukljub slabemu zgledu, ki ga kristjani dajo, sem tih 6 mesev, kar sem tukaj, že 24 odraslih ajdov podučil in kerstil.

Ko sem prišel, sem najpred skrbel za začetno šolo. To ni bilo lahko; zakaj otroci so se bili poživinili in so letali nagaj po vasi; staršem ravno tako ni šlo v glavo, čemu bi otroke v šolo dajali. Od začetka sem mogel vsaki dan iti po vasi učencev iskat; in ker nagih dečkov nisem mogel sprejemati, sem mogel za-nje pro-siti potrebne obleke. Tudi nisem imel šolske sobe, ter sem mogel kaj nezdravo, 12 čevljev dolgo in 6 čevljev široko kočico imeti za šolo. Zdaj je vse v redu: imam 40 učencev, ki redno hodijo in so pridni; med njimi je le 5 nejevernikov, druge sem mogel spustiti, nekoliko zarad pomanjkanja prostora, nekaj ker niso redno ho-dili; zakaj šolskega poslopja še vedno nimam.

Bilo je dalje treba grozoviti revšini in z njo skle-njeni dušni spridenosti konec storiti. Prišel sem na to postajo o začetku deževanja; ko sem okrog hodil in si iskal kristjanov, sem našel revšino, kakoršne si nisem

nikoli mislil. Tu so ležali merzlični na mokrotnih tléh, odeti z nekterimi cunjami, tam drugi z oteklimi nogami, z otekljami, gnojnimi ranami itd. Nihče se ni menil za nje; nikoli ni bilo nobenega zdravnika v té kočice; na zdravila še mislil nobeden ni, sej še potrebnega živeža ni bilo. Zdravi kristjani so mogli sebi skrbeti za živež in bolnike prepustiti Božjemu usmiljenju. Mislite še, da tukaj čisto sprideni Evropejci — v Šodomi ni bilo hujše kakor tukaj med Evropejci — brez premisleka to revšino nesramno zlorabijo... *)

Lahko si mislite, kako so me ti nesrečneži spre-jeli, ko sem začel od hiše do hiše hoditi in deliti, kar sem imel; enemu par desk, da ni na mokrih tléh ležal, drugemu potrebne odeje, vsim tečnih jedi in zdravil. Ker sam nisem mogel vsega storiti, sem si iskal pomoč-nikov, in sicer s tem, da sem vstanovil družbo sv. Vin-cenca. Pomoči potrebnih revežev, se vé da, ni manjkalo, zelo pa pripomočkov; zakaj naši katoličani so zelo revni. Od protestantov, ki so vsi ali večidel prostomavtarji, ni bilo nič pričakovati, in tako so res ubogi uboge pod-pirali. Z njih pomočjo smo zdaj napravili nekaj koč, da imajo zanemarjeni vsaj streho in bolniki nekako bolniš-nico. Bog naj pomaga.

Šola in obiskovanje bolnikov mi daje ob delavni-kih dosti opraviti; v nedeljo mi tudi ne manjka dela. Preč. g. škof je dal tukaj zidati cerkev s stanovanjem za duhovna; stroški za to znašajo 10 300 rupijev, skor 7000 tolarjev. Cerkev, posvečena Jezusovemu Srcu, je prav čedna in precej prostorna, 74 čevljev dolga in 28 čevljev široka. Ob nedeljah ljudje pridejo obilno v cer-kev. Vsako nedeljo pridigujem portugieško in hindo-stansko, ravno tako podučujem popoldne v obéh jezikih. Tudi s prejemanjem ss. zakramentov sem zadovoljen, ker od julija (1873) do zdaj (15. sušca 1874) sem spo-vedal 406 ljudi in jih obhajal. Ob nedeljah me vedno obiskujejo kristjani in neverniki, ker me kličejo za sod-nika.

Prašate me, če bi bilo upati spreobrnjenja ajdov? Določno odgovorim: prav veliko, berž ko bi se mogel misijonar temu delu posvetiti in bi imel nekoliko po-močkov. Nizi vradniki, t. j., hindus, ki so si opomogli in jih Angleži rabijo za krajne prednike itd., svoje pod-ložne grozovito stiskajo; zatirani toraj sovražijo vse Evropejce, ker jim po njih dohajajo tudi zatiravci. To-raj tudi misijonarju ne upajo; njih zaupanje si le pri-dobi, če se jim vsega daruje in če vidijo, da išče le njih sreče, tudi v časnem oziru. Drugič je treba, kakor sem že omenil, nekoliko pomočkov. So tukaj ljudje, ki bi radi postali kristjani; treba je pa, da jih za kaka dva mesca ločimo od njih sorodnikov, da jih odtegnemo sla-bemu zgledu ter jih v sv. veri temelito podučimo. Brez trdnega poduka spreobrnjenje ne bo rodilo dobrega sadu. Ko bi bila le tukaj čisto keršanska vas, ali ko bi se oglasila cela družina za poduk, potem bi se ložej kaj opravilo; tako je pa treba več ali manj skrbeti za poduk katekumenov (pripravlancev za sv. kerst), in kako mi je to mogoče, ker moji ubogi bolniki in šolarji brez obleke vse moje pripomočke porabijo, in še za-nje moram prositi? Zanašam se na Božjo previdnost; po-staja Busaval se je saj že pričela; z Božjo milostjo sem že nekaj sadu pridobil, on bo tudi dalje pomagal.

*) Gnusi se popisovati živinsko gerdobo evropejskih „kulturonošcev“ in „omikačev“; učé naj se tukaj, kdo narode olikuje in blaži, — kdo pa jih še globokeje v divjaštvo po-grezuje!

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. (*Zlata poroka.*) V ponedeljek, 31. avg., je bila v Ternovem prav prijazna slovesnost; hišnik Janez Selan in Marija, rojena Hrenova, sta obhajala 50letnico svoje zakonske zaveze ali zlato poroko. Bila je o 1/211 v cerkvi med petjem sv. maša z drugimi tako spodbudnimi cerkvenimi opravili, da so bili ljudje do solz ginjeni; potem pa so imeli veselo pogostovanje v domačem krogu. Zraven družih so bili pričujoči s svojimi deržinami čveteri sinovi: Jaka, Anton, France, Jože (vsi v službi pri železnici) in hčeri Katarina in Marija. Tako pripravljala Cerkev pomočke, tolažila in poveseljenja za vsak stan in vsako starost.

Novosprejeti v Alojznico: Mašek Jožef, Porenta Jakop, Glihe Andrej, Hudnik Matija, Petelin Martin, Strobel Ljudovik, Zobec Anton, Adamič Andrej, Bezeljak Jošt, Klemenčič Miha, Lesjak Anton, Ponebšek Jalez, Šmoranc Jožef, Vidžerg Vincenc.

V Alojznico sprejeti poprejšnji: V osmi gimnaz. razred: Berčič Peter iz Stare Loke, Koblar Anton iz Železnikov, Merčun Rok iz Doba, Potočnik Tomaž iz Železnikov, Zupanec Jernej iz Radolice.

V sedmi gimnaz. razred: Jenko Jože iz Cerkljan, Karlin Andrej iz Stare Loke, Novak Jože iz št. Ruperta, Smrekar Janez iz Lazov.

V šesti gimn. razred: Arko Miha iz Sodražice, Lesar Jože iz Sušja, Mahar Janez iz Škofje Loke, Normali Janez iz Višnje gore.

V peti gimnaz. razred: Fabčič Janez iz Lóž, Kopač Andrej iz Begunj, Lampe France iz Črnega verha, Lavrenčič Matej iz Verhpolja, Majaron Daniel iz Borovnice, Nagode Janez iz Verhnike.

V četrti gimn. razred: Avsenik Janez iz Zapaž, Bartol Marka iz Sodražice, Čuk Julij iz Idrije, Lavrič Jože iz Žužemberka, Lončar Janez iz Križev, Pintar Matej iz Zaliloga, Škofic Jože iz Mirne peči, Štritof Anton in Starega terga.

V tretji gimn. razred: Demšar France iz Poljan, Hudovernik Anton iz Zaspega, Illowsky Albin iz Rudolfovega, Kremešek Janez iz Planine, Možina Janez iz Spodnje Idrije, Sitar Matej iz Ježice.

Birmovali bodo prečast. in mil. knez in škof ljubljanski: 20. septembra t. l. v Šent Vidu pri Zatičini; 21. na Kerki; potem 23. v Leskovcu pri Kerškem; 24. v Čatežu; 25. v Škocijanu; 26. na Raki in 27. v Šent-Jernej.

Šmarnogorski novi zvon je v ponedeljek proti večeru nalaš šlo poslušat več gospodov pod hrib, in bili so prav prijetno ginjeni nad lepim, polnim glasom samega velikega zvoná, kakor tudi nad harmonijo vsih skupaj, ki je kakor z raja donela v nižavo.

Milost. knezoškof Lavantinski so v t. l. 9027 birmancem zakrament sv. birme delili, in sicer: v Šaleški dekaniji 1375; v Cirkovski 1456; v št. Jurški na Ščavnici 3497, in v Laški 2699. — V prihodnjem letu se bo v Lavantinski škofiji v Novo-cerkovski, Konjiški, Bisterski in Vuzeniški dekaniji delil zakrament sv. birme.

Kapelo Naše ljube Gospé presv. Serca v Isudunu na Francoskem so sv. Oče poslavili s primkom „manjši bazilika“ (Basilica minore). Mali Šmarni dan jo bode ondodni vikši škof v pričujočnosti več družih nadškofov in škofov kanonično vstanovil v to čast.

Podmorska pot med Francijo in Anglijo. Francosko ministertvo je od svojega zadevnega odbora prejelo poročilo, da v kacin 5 letih bi se dal doveršiti podmorski prehod med Francijo in Anglijo.

Afrikansk pokop. Pred nekoliko tedni je umerl kralj Masiediški (Masiedy) v gornjem Egiptu in Samuel Baker pripoveduje o njegovem pogrebu to-le: Pogrebne slovesnosti kacega Masiediškega kralja so nenavadne. Skopljajo globoko jamo, v katero gredo žene umerlega; njim mervto truplo položé na kolena. Potem pripeljejo vjete, ktere so pri sosednjih rodovih nalovili, na kraj jame, posekajo jim roke in noge ter tako pohabljené pahnejo na glavarjevo mervto truplo. Potem zasujejo grob s perstjo, z nogami dobro zatlačijo, in reč je končana. Nasledniku zadnjega kralja pa to klanje jetnikov in pokopanje živih žen še ni bilo zadosti; povabil je vse svoje sorodnike na obed in ukazal jim je tilnike posekati. Podobne šege so bile pri mnozih neverskih narodih, in to bodi v spomin tistim „mladiškim“, ki jim je človekoljubno keršanstvo že vse preveč in torej z divjo silo v neverstvo nazaj tiše.

Iz Kvita (Quito) pišejo, da republikanski predsednik ekvadorski, Garcia Moreno, je vikšega redemtoristov prosil, naj vse iz Nemčije pregnane redemtoriste pošlje v njegovo republiko. — Prašanje: kdo je omikan človek, in kdo pa je barbar in rabelj?

Duhroske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. župnik v novi Oslici Blaž Ulčar je dobil faro Velesovo; in nova Oslica je razpisana 29. avgusta. — G. Rome Jožef, sem. duh., pride za duh. pom. v Kočevje; g. Molek Martin iz Kočevja v Preserje; g. Rihar Anton novoposveč. v Stopiče; g. Stupar Janez iz Stopič za administratorja v Šent-Gothard; g. Kramar Pavel novoposv. v Polhov gradec; g. Štupica France iz Polhovega gradca v Mokronog; g. Lavtar Valentin, sem. duh., v Prečino; g. Strupi Jakop novoposv. v Poljane pri Loki; g. Svetina Janez novoposv. v Idrijo; g. Kolar Matija, sem. duh., v Koprivnik, in g. König Juri iz Koprivnika v Kočevsko Reko.

V Goriški nadškofiji: Č. g. Anton Sfiligoj, podvodja v bogosl. semenišči, gre za vikarja v Kostanjevico; č. g. Adrej Ferfolja, četertol., za subsidijarija v Komen.

V Lavantinski škofiji: Kuracija Matere Božje v Puščavi je v faro povzdignjena. — Č. g. Lovro Potočnik je dobil Gornj. Grad, č. g. Karl Ripšl pa faro Videm. Č. g. Jak. Terstenjak dobil je beneficijum v Pjuji. — Prestavljeni so sledeči č. g. kaplani: Janez Simonič v Jarenino; Jan. Kolar k sv. Jederti pri Laškem; Fr. Dornik v št. Martin II.; Mih. Vavpotič v št. Jungerto; Jan. Vraz v Laporje; Dav. Napast v Vozenico I.; Dav. Šket k sv. Lorencu v Puščavi; Fr. Arnuš na Goro pri Ptui; Jak. Mlakar k sv. Križi pri Slatini. Čč. gg. novoposvečeni duhovni pridejo za kaplane: Pet. Skuhala v Smiklavž; Jož. Sinko v Muto; Fr. Nendl k sv. Tomažu; Janez Čagran v Svičino; Jak. Caf v Vozenico II.; Št. Mohorko v Ljubno; P. Horvat k sv. Rupertu pri Laškem; Ant. Potočnik v Vitanje II.

V Terzaški škofiji: Postavljena sta čč. gg. Jan. Vranič novoposv. za duh. pom. v Kerkovce, Sim. Sfečić za oskerbnika v Momjan. — Umerli so čč. gg.: Bartol Sfečić, fajmošter v Momjani; Jože Mikoli, korar v novem gradu; Bartol Bordon, fajm. v pokoju in častni korar. R. I. P.

Darovi prihodnjič.